

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

In verba eiusdem, An ignoratis fratres, scientibus enim legem loquor, &
cætera. Sermo CXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

ostende: peccatum te antè mentiebatur liberum, quem tenebat miserandè captiuum: nunc gratia te vocat seruum, quem ut verè faceret esse liberum, Dei ipsius adoptauit in filium. Impleta est ergo Christi sententia, qua dicitur: Qui vult esse Dominus, sit servus. Beata est hæc seruitus, quæ dominationem generat sempiternam. Illa enim libertas fructum pœnæ & confusionem nobis intulit non ferendam, sicut dicit: *Quem enim fructum habuistis tunc in his, quæ nunc erubescitis? nam finis illorum mors est.* Ecce qualiter manusmittit, ecce quali præmio honorat illam diabolus seruitutem, ut mors simul, & vitam finiat, & inchoet pœnam, & qui Christo seruiunt fratres, illius morte cum stipendiis, sanctitatis perpetuam trânsferuntur ad vitam: finis enim Christi non suscipit finem: quia non interficit hominem finis iste, sed perficit.

*In verba eiusdem, An ignoratis fratres,
scientibus enim legem loquor, & cetera.*

Sermo C XV.

Rom. 7. Posteaquam Dauidicam citharam spiritualis intelligentiæ plectro, & modulatione tangentes, amicos vestros & corda permulsumus: intonantis quoque Euangelij ad suscitandos sensus vestros principia metuenda præbuimus: ad Apostolicum magisterium mox credidimus esse remeandum, ut tripartitus ordo sermonis Ecclesiasticæ doctrinæ salutiferam teneat & præbeat disciplinam. Nam & cantilena à continuo labore relaxat animos, & Evangelica authoritas mentes reparat & exuscitat ad laborem, & Apostolicus vigor tramite recto remoueri, & nostros non sinit sensus euagari. Hanc beati Apostoli per ordinem sequi hodie reperimus lectionem, *An ignoratis fratres, inquit, scientibus enim legem loquor,* quia

quia lex dominator homini quanto tempore viuit. Et inducit similitudinem. Nam quæ sub viro est mulier, viuente viro, alligata est legi: si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est à lege viri. igitur viuente viro, vocabitur adultera, si fuerit cum alio viro: si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est à lege viri. Videtis, fratres, beati Apostoli magnum cœlestis magister: j documentum, quæ admodum legis tempora legalibus testimonii asserit præteriisse, totamque eius prærogatiuam miro cōiugij exinanuit exemplo. Et merito lex carnali coniugio comparatur, quæ non obtinuit cum synagoga spirituale consortium. Nam cum accepisset eam ad obseruantiam disciplinæ, ad sancti germinis fecunditatem, ad augmentum pudoris, ad custodiam castitatis, ad superni thalami sacrum, reuerendumque secretum, ad mysticam thori cœlestis unitatem, repetit in ea totius meretricionis illuuiem. Occurrit enim tanto viro, id est legi, non compta moribus, non monilibus ornata virtutum, non incessu grauis, non verè illo flammæ virginis verecundiæ operta velamento: sed lasciva oculis, soluta gressibus, præuenta illecebris, & tota dolis & simulationibus perfucata. Quam cum vir tantus visam iusta indignatione despiceret, & eam procul à sua societate propelleret, atque toto execraretur iudicio grauitatis: illa nec despecta erubuit, nec contempta se correxit, nec resipuit sic repulsa, sed tota præceps ad idolorum lupanaria conuolauit, & maluit subire fornicationis infamiam, atque adulterij crimen incurere, quam male placiti habitus turpitudinem non habere. Vnde & merito eam beatus Propheta Esa. I. deplorat, dicens: Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis Sion? Cuius adulteria quoque Ezechiel sanctus toto penè volumine præscribit. Hinc Iohann. 8.

Cc 2 est

est fratres, quod cum in Euangelio à Scribis & Doctribus legis apud dominum ista accusaretur adultera, auertit faciem suam dominus, & declinavit in terram: ne crimen cerneret quod puniret: & maluit fratres, in puluere scribere veniam quam dare in carne sententiam. Hac Apostolus adulteram ad Christi nititur reuocare confortium, nec patitur pristini lapsus timore tardari, quæ viuente viro merito extitit adultera, quia fuit cum alio viro, nunc verò non deserit legem, quæ ad legis recurrit auctorem: sed moritur legi legalibus addicta sententiis, ut viuat gratiæ, & resurgat per veniam, quæ fuerat interempta, & mortificata per legem. Denique cùm eam à maritali iure defuncto viro afferat absolutam, ipsam potius, non virum, insequentibus defunctam esse testatur: quia non lex homini, sed homo moritur legi, nec mandatum præterit, sed mandato deficit ille, qui labitur à mandato. Audi quod sequitur. *Itaque fratres mei, & vos mortificati estis legi.* Nunquid dixit, mortua est vobis lex? *Et vos mortificati estis legi.* Et bene addidit, *Per corpus Christi.* Quia lex reum astringit, arcat obnoxium, punit & interficit criminosum. Qui ergo per corpus Christi ab omni crimine exemptus est & eruditus, fœliciter moritur legi, ut innocentiae viuat & gratiæ. *Vi sitis, inquit, alterius, qui ex mortuis surrexit.* Alterius. Alter ipse effectus est: cum nostram corruptionem in incorruptionem mutauit, & mortalitatem, immortalitatis trāfuerit ad gloriam. *Ut fructificemus, ait, Deo.* Cōsortes cœlestis naturæ per Christum non tertæ, sed Deo: non morti, sed viæ, & Deo fructum afferit deferri, non carni. *Cum enim, inquit, essemus in carne, passiones peccatorum, quæ per legem erant, operabantur in membris nostris, ut fructificaremus morti.* Cum dicit: *Cum cōseimus, præteritum tempus indicat;*

indicat: dum in sola carne positi, imo magis expositi,
quæ carnis sunt tantum sapere, facere, velle cogeba-
mur, iuxta illud Apostoli. Qui in carne sunt, Deo Rom. 8.
placere non possunt. *Cum enim essemus, inquit, in car-
ne, passiones peccatorum, quæ per legem erant.* Dicam si-
cū dictum est à Domino: Si lumen quod in te est *Mat. 6.*
tenebræ sunt, ipsæ tenebræ quantæ? Si per legem pa-
ssiones peccatorum membris dominantur humanis,
quid ipsæ per se faciunt passiones, quæ nascenti mox
homini infœliciter & pœnaliter obsecundant? *Cum*
taliter nascentem, generatum taliter angores depri-
munt, vrgent pericula, afficiunt pœnæ, passiones
sunt, fratres, per quas infirmatur infantia, pueritia
*trahitur, adolescentia insanit, iuuentus & sene-
citus multis luctibus cumulantur, ipsæ sunt quæ to-*
*tam hominis vitam inimico conturbante comitan-
tur ad lapsum, quas lex dū prohiberet, admonuit, dū*
discuteret, ampliauit: dū accusaret, reddidit chariores:
& quæ per ignorantiam latebant, fecit esse per sciētiā
*notiores. Et sicut per falcem spinæ magis dum suc-
ciduntur accrescunt: ita dum refecantur per legem,*
*pullulant passiones: quia intrinsecus velut in radi-
ce carnis fixæ solidantur. Lex intrinsecus cul-
turam fidei habet satis iustum, nec proficit, vnde ad*
frugem mortis ipsum cespitem humanæ carnis sua
*excitatione perducit. *Passiones, inquit, peccatorum, quæ**
*per legem erant, operabantur in membris nostris, ut fru-
stificaremus morti. Instrumentum quod ad vitam*
*erat, ad frugem mortis sibi in nobis vendicant pa-
ssiones. Sauciati ergo taliter per Christi gratiam, à*
*lege mortis absoluimus, & Spiritum sanctum per-
cipimus intrinsecus debellatorem, victoremque*
vitorum, ut passiones forinsecus exclusæ pulsent,
tentent, prouocent, sed concidant ad nostrorum

gloriam triumphorum. Nobis, nobis cupit vincere, qui cum dominaretur nobis dignatus est militare, sicut dixit *. Ergo seruiamus in nouitate Spiritus à carnis seruitute iam liberi, quia vera dominatio est famulatus dominicæ sanctitatis, nam & vetus homo, & vetus litera totam corruptit & perdidit disciplinam.

In verba eiusdem, Quid ergo dicemus?

Lex peccatum est? Absit, &c.

Sermo C XVI.

Rom. 7. **Q** Voties diuerso genere, sed voce consona mystica resonat cantilena, mira dulcedine pascit & delectat auditum: ita cum vario modo, sed uno Spíitu, eodemque sensu diuina & cœlestis doctrina depromitur, libentius & cum suauitate maxima Euangelicæ scientiæ pandit & aperit sacramentum. Et ideo post Propheticam melodiam, & virtutum Christi stupenda miracula, ad Apostolicarum redeamus ordinem lectionum. Talis ergo hodiernæ extitit continentia lectionis. *Quid ergo dicemus? lex peccatum est? Absit.* Sed peccatum non cognoui, nisi per legem: nam concupiscentiam non sciebam, nisi lex diceret: *Non concupisces.* Occasione autem accepta, peccatum per mandatum operatum est in me omnem concupiscentiam. Audistis fratres, quo morbo sine Christo laborauerit humana conditio, quam captiuâ sine gratia fuerit humana fragilitas: quæ lege, quæ mandatis nō prohibebatur, sed armabatur ad crimina: quæ ob hoc audiebat, ob hoc cognoscebat, non ut vinceret peccata, sed faceret. *Peccatum non cognoui, nisi per legem.* Vitia non nosse felicitatis est, nosse periculi, viciisse virtutis est. Rex nobilis & fortis, hostibus suis longius occurrit: & ita præuenit ingruentium dolos, ut deiici nequeat fides militum, ciuium nequeat conturbari constantia:

sic